

ZEMPLÉN.

Közlöny a társasélet, közgazdaság s irodalom köréből.

28-ik szám.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAPON.

III-ik évfolyam.

A koldulás ügye.

A belügyminiszter legközelebbi rendelete a községi szegényügy tárgyában, egy rég emlegetett, de még nem testesült eszmét hozott fel a társadalom szervezéssel foglalkozók agyába. Ez eszme a házi és utcái koldulás beszüntetése. Ez alkalommal mi is hozzá szólunk e fontos tárgyhöz. Koldulást beszüntetni addig nem lehet, még az illető községek nem állítanak fel szegényházakat, hol tisztességes ellátásban és emberi bánásmódban részesülnek a szegények, a nyomorultak.

Gondoskodni kell ez alkalommal, hogy szigorúan ellenőriztessenek a koldusok, orvosi vizsgálat által előztessék meg a nyomorultság színlelése által való szédelés.

A koldusügy jelenét hiven tükrözi vissza Ballagi Károly jeles szaktudósunk által szerkesztett „Sopron” című lap „A koldulás megakadályozásáról” szóló cikke, mit egész terjedelmében átvesszünk.

Községeinket elárasztó minden fajú koldusok, s nagyobb részt külföldi csavargók — közsőrűsök és oláhczigányok veszélyes serege valóban e kornak nemcsak veszélyes körjelét mutatja, de a ragály terjedésével is fenyeget.

A koldulás mestersége már a régi időkben is üzetett, ámbar nem oly mértékben s nem oly ügyes módon, mint most. Őseink különösen a kóborló cigányok általi károsítások s veszélyek meggátolása tekintetéből számos rendeleteket hoztak; a többek közt az 1792. június 30. 13888 1794. márczius 21. 4052 helytartótanácsi intézmény szerint a cigányok a község belső telkén, s nem azonkívüli állandó lakásra szorítottak, és ezen kívül utközbeni szövetkezésük tiltott; de ezen rendeletek irott malaszt maradván — ámbar akkori időben a cigányok még el nem lévén szaporodva, a munkás kezeket nélkülöző állami birtokon őket beosztva e kis tömeget munkára szoktatni annál is inkább könnyű feladat lett volna, mert az uralom alatt minden községben oly hatalmas egyéniség uralkodott, kinek parancsára mindenki leborult — s ha mindamellett találkozott ellenszegülő — annak 2 hajlékony mogyorófa simára verte gatyája ránczeit.

Mindezen hatalmas eszközök alkalmazhatása s az akkori kedvező anyagi viszonyok sem voltak képesek a koldulást és a cigányok garázdálkodásait megszüntetni.

Mi tehát az oka, ezen csavargók elszaporodásának? Igénytelen véleményem szerint következő. Háborus világnak meg van az a szomorú következménye, hogy sok honvédő esonkán, nyomorultán tér haza a vérmezőről, ezek természetesen a koldus szerepre vállalkoznak; továbbá az állam s a népostorai elszaporodásának oka a mostani vészorszáokban elterjedt dologtalanság s ennek következménye a magas fokot már elért immoralitás, melyet koldulás ürügye alatt minden felügyelet nélkül szabadon üznek a csavargás s henye sereg közepette tanyáz, minden finom emberi érzésből kivetkezett elhajtott vagy szökött szolgálók.

Alig hagyjuk el e szerencsétlen Karavánt, már is vándorlegény csoportra bukkanunk, kik arcvonásaik után ítélve, nagyrészt külföldi-

diek; — hereméhéknak lehet őket nevezni, mert erőteljesek, ruházatuk a sokféle kelme hulladékaiból van összeraggatva; mámoros kinézésük mutatja, hogy a falusi koresmáros ellátta őket bódító italával, melyet a koldult kenyérért s tán még valamiért szívesen szolgáltatott nékiek, sőt utasítással is szíveskedett. Ezen másodrendű csavargók felhasználva a mi gyenge rendőrségünket, előzönlük azon vidéket, hol tán solia (?) nem lesz szerencsésük pandurt láthatni.

Már most térjünk vissza az oláh czigányokra. Valamint minden községben 60 év óta majdnem megkészesedett a népesség, úgy történt a természet e fiainál is, csak hogy az elsőnél örvedetes jelenség, az utóbbinál annál veszélyesebb. Ezen henye fajt tovább ily állapotban túrni nem szabad. Ragály ez a nép testén, mely a szegény falusi népet felemészti. Csak egy példával illusztrálom állításomat. Mig az egyik czigánycsapat könnyenbivő asszonyainktól jóvendőmondásával utolsó fillért kicsalja addig a másik raj az udvaron levő szárnyas állatoknak csavarja ki nyakát, azokat rőfhoszu zsebébe rejtve, a harmadik már a szobába lopózik be, ott az érdekesebb tárgyakat az ablaknál álló társának kiadogatja, s a nagy szerencse mámorában elkábult nő csak eltávozásuk után veszi észre megcsalattatását. A férfiak nagyrészt lólopásból élnek, s ezen szabadalmazott tolvajokat nem lehetne elpusztítani? Igen is lehet, de az én szerény nézetem szerint másként nem, mint vagy kolonizálás által, vagy gyermekeiket elszedve, azokat államköltségen neveltetni kellene. Itt félre kell tenni minden gyengéd érzelmet, mert különben ezen nagy bajt orvosolni nem lehet.

Az alkotmányosság visszaállítása után Sopronmegye bizottmánya igen erélyes szigorú rendszabályokat alkotott, de sajnosan kell kijelentem, hogy azok ily csekély közigazgatási közegek alkalmazása mellett úgy a mint kellene, végre nem hajthatók. Valjon lehet-e egy szolgabíró, kinek 10 mérföldnyi területű járása van, folytonosan járásának minden 40 községében jelen? Ellenőrizheti-e azt a félénk bírót, ki azért, mert felgyújtástól tart, megtűri a cigánycsapatot faluja végén? Ily rendőri közegek mellett mit tehet egy magára hagyott tisztviselő, s ha tekintetbe vesszük azon megszámlálhatlan teendőket, melyekkel a tisztviselő elhalmoztatik, bizony a superinspectióra vajmi kevés idő marad. Magyarország városaiban 20000 lakosra 50 rendőri közeg esik; e szerint Sopronmegyében 380 pandur szükségeltetnék, van pedig 80; s hogy e 80 közül hány használható egyéniség, azt mindenki tudja.

Hiába ennélfogva a sok lamentáció! Itt tenni kell, és pedig teremteni egy fegyelmezett rendőrséget. Bizzuk meg a megye erélyes s szakképzett csendbiztosunkat, ő ennek előállítására képes — és én az eredményről nem kétségeskedem.

Az elharapódzott immoralitás megszüntetését bizzuk a lelkiekkel foglalkozó komoly férfiakra s szakemberekre, s ha így karöltve cselekszünk, bizonyára tehát reményünk lehet, hogy a koldusok s cigányok zaklatásaiktól menekülhetünk.

Kérelem.

a magyar mérnök- és építész-egylet megbízásából szerkesztendő műszaki szótár érdekében.

Egy általános technológiai műszótár nemzeti irodalmunkban mélyen érzett szükség mindazokra nézve, kik a mérnöki építészeti s az ezekkel sokféle viszonyban álló természeti tudományokkal akár elméleti, akár gyakorlati téren foglalkoznak.

De nemcsak a szoros értelemben vett technikusok s általában a reálműveltségű művelők nélkülözhetetlen az ilyen szótárt; érzik annak hiányát nem kis mértékben mások is: nevezetesen a gyár és kézműipar, úgy, mint a kereskedelem némely ágaival foglalkozók, a műszaki ügyek kezelő körül alkalmazott köztisztviselők, gazdasíttek, magán építetők, sőt műszaki kérdésekkel kapcsolatos jogügyletekben az ügyvédek is, szóval: többé-kevésbé mindazok, kik a műszaki téren hazánkban évről évre élénkebben nyilvánuló mozgásban akár közvetlenül, akár közvetve, bármely irányban eslekvőleg résztvesznek.

Es e hiánynak tulajdonítandó kétségkívül nagyrészt az, hogy nemzeti nyelvünk a műszak terén korántsem foglalja el még azt a helyet, melyet jelen fejlettsége mellett is már bizonyonyal elfoglalhatna, hogy a magyar nyelv e téren még hazánkfiak körében sem volt képes magának, mind ez ideig kellő érvényt szerezni, sőt olyanok részéről is mellőztetik, kik egyéb érintkezéseikben rendszeren azt szokták használni: mert a műszaki fogalmak és tárgyak szabatos megjelölésére alkalmas műszók nem állván készen rendelkezésükre, hivatásuk szabta feladatainak gyors anyagi fejlődésük által reájok kényszerített halmazával szemközt, gyakran a legjobb akarat mellett is, kénytelen más, viszonyaink közt legközelebb a német nyelvhez folyamodni.

A magyar mérnök- és építész-egylet, felismerve a kétfős szempontot, melyből ezen hazai nemzeti irodalmunkban az egyletnek eziméből és céljából folyó feladatával találkozik, egy német magyar műszaki szótárnak az egylet anyagi és erkölcsi támogatása mellett leendő kidolgozását határozta el.

Ezen szótár az egyleti választmány megállapítása szerint a „Technologisches Wörterbuch. Deutsch-Englisch-Französisch, von Wilhelm Unverzagt. Zweite Auflage. Wiesbaden C. W. Kreidels Verlag. 1869.” című munka fonálán lesz összeállítandó s a tudomány és kézműipar következő szakmáira fog kiterjedni u. m.

Algebra
Arithmetik
Astronomie
(Aufbereitung der Erze)
Baukunst
Bauwesen
(Beleuchtung)
Bergbau
Böttcher-Kunst
(Brautwein-brennerei)
(Brauerei)
Brückenbau
Chemie
Chronologie
Dachdecker
Dampfmaschine
Dreschler
Eisenbahwesen
Eisenhüttenwesen
Erdarbeiten
Feldmesskunst
Gasbeleuchtung
Geognosie
Geographie
Geometrie
Gisserer Poudrierie
Gaser
Hammerwerk
Hydraulik
Klempner
Bechschmied
Kupferschmied
Locomotive
(Manufaktur)
Maschinenwesen

Hírdeési díj:

3 hasábnos petit sor
egyszerű hirdetésnél
5 kr.

Többszörinél olcsóbb.
Helyeg díj mindig
30 kr.

Előfizetések és hirdetések felvételnek
Lővy A. könyvkereskedésében és a szerkesztőségénél.

(6,94

as épít.

mfd):

mfd):

pitmé.

ény

Ujhely-

ség nél.

O. é.

ft. kr

17 —

17 —

16 50

16 50

16 —

15 50

15 —

14 80

14 40

12 50

11 50

10 50

8 30

2 90

2 40

O. é.

ft. kr

10 80

10 40

9 50

8 —

3 20

2 70

t.

akói

sban

litá-

g.

Mathematik
Maurer
Mechanik
Metallurgie-
Hüttenswesen
Mineralogie
Müller, Mühlwesen
Osztik
Ornamentik
Pflasterer
(Photographie)
Physik
Pontonwesen
Repschlager-Cordier
Sagemühle
(Salinenwesen)
Schiffbau
Schiffahrt
Schiffzimmermann
Schlosser
Schmiede
Hammerwerk
(Spinnerei)
Steinbrecher
Steinmetz
Strassenbau
(Tapezierer)
Telegraphie
Tischler
Topographie
(Vergolder)
Wagenbauer-Wagner
Walzwerk
Wasserbau
(Weber)
Zeichnen-Zeichenkunst
Zeugschmied
Zimmermann
Zinngisser
Zuckerfabrication.

A szótár szerkesztésére az egyet egyik tagját Lauka József urat, főmérnököt a közmunka és közlekedési minisztériumnál, volt szerencsés megnyerni, kinek nyelvészeti és műszaki alapos ismeretei úgy, mint jellege és szaktársai körében ismeretes ügybuzgalma, elegendő biztosítékot nyujtanak arra nézve, hogy a földadatnak mely a szerkesztőre vár, teljes mértékben és szigorú lelkiismeretességgel fog megfelelni.

S ezzel, illetőleg a szerződésnek az egyet és Lauka ur közt megkötésével, megtörtént volna az első határozott lépés a kitűzött cél felé, mindenesetre a legfontosabb, a mennyiben a szótár létrejötte, immár biztosítottak tekinthető.

Hogy azonban az ily módon szerencsésen megindított ügy a siker után, gyorsan és biztosan haladjon, arra még más is szükséges a szerkesztő képességén és buzgalmán kívül, s ez az a miért az ügy pártolóihoz fordulunk.

A földadat, mely e szótárban megoldásra vár, rendkívüli nehézségekkel van összekötve. Nem meglevőnek javításáról, tökéletesítéséről, hanem tekintve a már összegyűjtve rendelkezésre álló használható anyagnak aránylag csekély voltát, úgy szólván egészen újnak alkotásáról van itt szó. Igen sok fogalom és tárgy fordul elő a műszak különböző ágaiban, melyekre nyelvünkben szónk még egyáltalában nincsen. Vannak használt műszóink, melyek, mert a fogalmat nem eléggé szabatosan, sőt talán éppen helytelenül fejezik ki, vagy mert a szóképzés törvényeinek meg nem felelnek, vagy végre, néha csak a ragzásnál vagy szóösszetételnél feltűnő rossz hangzás miatt, nem tarthatnak igényt arra, hogy a szótárba folyódtatván, ezzel mintegy szentesítést nyerjenek, míg vannak jó műszóink, melyek gyéren, néha csak egyes tájakon használtatván, még kevésbé ismerettek a szakférfiak körében. Hogy valaki a fennsorolt szakmák mindegyikében egyenlően és annyira jártas legyen s e mellett nyelvészeti tekintetben oly alkotási képességgel bírjon, miszerint az éppen említett irányban felmerülő nehézségek halmával, lelkiismeretes óvatosság mellett, sikerrel egy maga megküzdhesse, az valóban alig képzelhető.

A cél csak úgy érhető el, csak úgy fogja siker koronázni Lauka ur vállalkozását, ha minden oldalról, különösen az illetékes szakférfiak részéről kellőleg támogatattik, s ha e támogatás oly általános lesz, a mily főzérdekű az ügy maga, melynek szolgálataiba szegődött.

Ennélfogva felkérjük tisztelettel a magyar mérnököket és építészeket, az egyetem és műegyetem, a gymnasiumok és reáltanodák, a selmeczi bányászati és erdészeti akadémia, valamint a gazdasági tanintézetek tanárait, gyárai és egyéb érdekelt ipar és kézművezetők kezelőit, általában mindazokat, kik e szótár létrejötte, a magyarnyelv fejlődése iránt érdeklődnek, és kik akár egy vagy más szakmára vonatkozó műszók megalapozott gyűjteményével, akár csak egyes, eddig még kevésbé ismert régi, vagy általuk ajánlott új műszókkal, általában véve, e részben eddig tett vagy ezentúl teendő buvárlataik eredményével a német magyar műszaki szótár szerkesztőjének segítségére lehetnek, hogy őt becses közreműködésükkel kitelhetőleg támogathatják sziveskedjenek.

A mi e támogatás módját illeti: hogy az men-

től sikeresebb és az illetőkre nézve mentől kevésbé terhes legyen, egyelőre abban állapodott meg a szótár szerkesztője, hogy „Unverzagt“ művéből a fennsorolt szakmák összes műszóit, egymás alá sorozva, szakmánként külön, több példányban kinyomatja, és azoknak, kik közreműködésüket följánlani szivesek lesznek, az általuk megnevezendő szakmákra vonatkozó iverk egy-egy példányát betöltés végett, a netán szükséges bővebb utmutatás kíséretében, megküldi.

Fennebbi kérelmünket tehát azzal a további kérelemmel egészítjük ki, hogy a kik a szóban levő szótár ügyét az éppen említett módon előmozdítani magukban képességet és hajlamot éreznek, ebbeli szándékukról, az illető szakma megnevezésével a szerkesztő Lauka József urat (Buda, Krisztina város fűtőza 414 sz. a.) a jövő hó közepéig értesíteni, valamint az ez ügyben nealán kívánt további felvilágosításért is közvetlenül ő hozzá fordulni méltóztatassanak.

Pest, 1872. július hó 16-án.

A magyar mérnök és építész-egylet, választmánya nevében.

Ambrozovics Béla,
titkár.

Tárogató.

(Helyi, megyei s vidéki ujdonságok).

A természettudósok meháiai nagygyűlésének egyik alelnöke: Than Károly, egészségi okból lemondott. A nagygyűlés belső szervezetét pedig reformálni akarják s az ügyrend megváltoztatására dr. Szabó József már adott is be indítványt, melyet a nagygyűlésen fognak tárgyalni.

A kecskeméti iparműkiállítás bejelentési határidejének meghosszabbítása. Habár a kecskeméti iparműkiállításra Magyarország különböző vidékeiről igen szép eredményt ígérnek: a mennyiben vannak mégis iparágak, melyek ez ideig kevésbé, — vagy éppen nincsenek képviselve, hogy a netalán még ezután jelentkezni kívánóknak alkalom nyujtassék a részvételre, — a július 20-ikára kitűzött bejelentési határidő augusztus 10-ik napjáig meghosszabbítottatott. — Ugyanazért tisztelettel felhivatnak mindazok, kik a kecskeméti ipartárlaton, mint kiállító résztvenni szándékoznak, mielőbb jelentkezni sziveskedjenek, hogy a tárgyak osztályozása s nealán megkívántató építkezés idejében eszközölhető legyen. — Kecskemét, 1872. július 20. — A rendező bizottság.

Tanári fizetések Poroszországban. A porosz kormány f. é. május 10-én kelt rendeletével az összes gymnasiumi és reáltanári fizetéseket szabályozta. E rendelet szerint az igazgatók fizetése: a) Berlinben 2200 tallér (3300 o. é. ezüst forint); b) 50.000 lakosnál többet számláló városokban 1700—2000 thl. átlag 1850 thl. (1550—2000, 2775 ez. frt.); c) más helyeken 1500—1800 thl. átlag 1650 thl. (2250—2700; 2475 ez. frt.) Véglegesen megerősített rendes tanárok kapnak a) Berlinben 700—1700 thl., átlag 1200 thl. (1050—2550; 1800 ez. frt.); b) minden más helyen 600—1500 tallért (900—2250; 1575 ez. frt.). Ha a magyarországi tanárok fizetéseivel összevetjük, mindenesetre van okunk sajnálkozni azok fölött, kik a tanári pályára készülnek. Nálunk Budapestén az igazgatók fizetése 1740 frt; a vidéken 1400; tanárok fizetése a fővárosban 1440 frt; a magyar tanárok fizetéseit tehát sokkal csokelyebbek forintokban, mint a poroszkokéi tallérokbán.

A diógyőri gazdag közszénbányák egyik telepét a múlt napokban kezdették feltárni. Az eddig tett feltárási munkálatok egy nyolcz lábnyi rétegben elnyuló, könnyen nyerhető szénkincset tüntettek elő, mely a rég őhajtott s szükségelt szénét a legkitűnőbb mennyiségben és minőségben fogja szolgáltatni egy a vasgyár, mint a magánosok számára.

Szigori zárdaszabály. A Napolától mintegy fél mérföldre fekvő „Santa Ursula“ nevű zárdapáczái a legszigorubb szabályoknak voltak alávetve. Ajándék, levél, vagy rokonüdvö let soha sem juthatott kezeik közé. Ha az apáczák valamelyikének atyja meghalt, a fejedelen-asszony csak a következő szavakkal tudatá a szomorú hírt: „Egy atya meghalt, imádkozzatok lelkeért.“ Az új kormány alatt a zárdának, ily korunkhoz nem illő vezetése határozottan betiltatott.

Meglepő fölfedezés Lipcsében Merzebu ger Károlynál egy földirat jelent meg Renneberg Ágoston, mühlhaaseni (Thüringia) igazgatótól. A könyv 230 ik lapján szóról szóra ezeket olvassuk: „Die Sprache des Magyaren ist ein verdorbenes Latein.“ Alább megint: „In Ofen, von den Magyaren Buda genannt, hat der „Palatinus“ oder „Vicekönig“ seinen Sitz.“ (Megjegyzendő, hogy a mü 1872-ben jelent meg.) Idezhetni még több furcsaságot is e könyvből, de elég ennyi is. Valjon ez-e a dicéert német Gründlichkeit?! A könyv kapható Manitius J. F. könyvkereskedésében.

A „Közgazgatás“ címűszakközöny jelenlévi mutatónyiszama beküldetett szerkesztőségünkhöz is: e lap becses adatokat közöl az állami törvényhatósági és községi közigazgatás köréből, s

ajánljuk ezt mi is az érdeklettek figyelmébe, előfizetési ára félévre 4 frt, mely a kiadó hivatalba (Pest, képiró-utca 5-ik szám küldendő).

A közelebbi nyiregyházi követválasztás alkalmából a „Szabolcs“ a következő történetkét közli:

Férj: Tedd el ezt a pénzt feleségem; most kaptam; majd veszünk rajta néhány sertést.

Feleség: Kitől kaptad e pénzt ember! és miéért?

Férj: Miért? Hát azért, hogy Lónyayra szavazzak.

Feleség: Igen; na jó; add ide majd elteszem. Hanem most jut eszembe, hogy öröltetni kellene; mert elfogyott a kenyér. Ugyan menj csak hamar a hambárba s rá zárja a födelet.

Férj: Mit akarsz te asszony, hogy rám zárod a födelet?

Feleség: Semmit mást, csak azt, hogy Lónyayra nem fogsz szavazni; mert innen ugyan ki nem mégysz addig, míg a jobbpárt le nem szavaz. Azután pedig sarkadban leszek s lesz gondom rá, hogy Vidliczkayra szavazz: különben vége minden barátságunk közöttünk az életben.

Es úgy lön, amiként az asszony akarta. A férj a hambárban ült míg a jobbpárt szavazott; azután pedig elvezette a balpártiak közé, s ott átadta a pártnak s a férj szépen Vidliczkayra szavazott.

Nyiregyházi iskolaügyek A négy osztályos algymnasiumban 5 tanár vezetése alatt 140 tanuló volt a közelebb lefolyt tanév alatt, mely szám mutatóan a jövő tanévre az ötödik gymnasiális osztály is megnyílik, valószínűleg tetemesen fog növekedni. A tanítóképződe sorsa, e napokban fog eldőlni az egyházkerületi gyűlésen, hogy ha érdemes és tüdővő-e képezdét, melyben a mult tanév alatt 7 tanárnak 5 tanítványnyal kellett küzködni, továbbra is fenntartani. A népiskolákban, — ide értve a városi 10-és a tanyai 9 iskolát — 19 tanító vezetése alatt 1510 gyermek nyert oktatást. Örömmel hozzuk köz tudomásra e pontnál az egyháztanács azon valóban bölcs és méltányos intézkedését, hogy a városi iskolákat már a jövő évre két új osztálylyal és két rendes tanítóval megszaportította. Így azután mind a törvény szava betöltve, mind az oktatásügy előmozdítva leend.

A magyar északkeleti vasuton váratlanul kifejlesztett személyforgalom főkép a negyedik kocsiosztályt használó utasokat illetvén, a vezérigazgatóság addig is, míg a IV. osztályu kocsi létszáma valamely módon szaporíthatnék, olykép intézkedett, hogy mindkét vonalán bizonyos számú fedett teher kocsikat katonapadokkal, ajtórámpákkal, belső kocsilámpással és lámpával szereltetett fel, mely kocsik szükség esetén negyedik osztályu személyszállító kocsik gyanánt fognak használtatni.

A „Máramarosnak“ Pestről írják: A politikai körökben Mocsáry Lajos vezércikkjei az „Ellemlő“ ben nagy feltűnést okoztak. Jobboldal és szélsőbal egyiránt dicsőíti a cikkíró, mert sorairól azt látják ki, hogy a balközép felbontására czeioz. Egyik lap már ki is számította, hogy a megválasztott 140 s egy néhány ellenzéki képviselő közül mintegy 80 a Mocsáry-párthoz fog tartozni, s hírik, hogy ezek már Hódmező Vásárhelyen igekeznek is a megürült mandatumot vezéröknek megszerezni. A ki olvasta Mocsáry cikkei, meggyőződhetett belőlök, hogy e megjegyzések mind csupán a felzaklatott pártszenvédely eredményei. Mocsáry nem az elvekben, hanem tisztán csak egyes eljárasi módokban tér el az ugynevezott Tisza párttól. Igen lehetséges, hogy ő személyleg nem nagy vonzalommal viseltetik e párt többi vezértagjaihoz, de ezt a párt megszakítására nem fogja felhasználni. Minden esetre igen feltűnő esemény Mocsáry ezen fellepése azon hírneves levél után, a melyben a nagy száműzött Mocsáryt és Tiszát ellentétbe állítja.

Germanisatio et offo A közmunka és közlekedési minisztérium f. é. június hó 27-én kelt 10193 számú leiratával az egyöntetű jelzés végett ily című utasítást küldött az összes m. vasuti igazgatóságokhoz: „Vorschrift über die Signalisirung für sämtliche Eisenbahnen in den Länder der ungarischen Krone“; bolott 1872. márt. 7. 19572. sz. körrendeletével utasítja az összes magyar birodalmi vasuti igazgatóságokat, hogy azok, kik a magyar nyelvet 1874. jan. 1-ig el nem sajátítva, azon működni kép telenek: úgy tekintessenek, mintha a szolgálatot 1872. oct. 1-én önkénynt felmondták volna, vagyis ebocsátandók. Ugy látszik a német nyelv használataiból, hogy a közlek. minisztérium fel akarja mondani a szolgálatot.

Templom rablásról olvasunk a Zalasomogyi közönyben, mely Szombathelyen a mult héten történt, földalatti uton behatolván a ferenczendiek templomába, azt arany- és ezüst-tárgyaiktól egészen kifosztották. A rögtön megindított rendőri kutatás rövid időn meglepő eredményre vezetett, mert egy Wurmfeld nevű szombathelyi korcsmárosná a ház pinczejében és csatornájában egészen rakítárát találták az évek óta ellopott értékes tárgyaknak. Az ott összehalmozott lopott jószágok mintegy 40,000 ft. értéket képviselnek. A szervezett tolvajbanda egészen Sopron és Vas megyében veszélyeztette a közbiator ságot, most azonban a főczinkosok az orgzával, a nevezett korcsmárossal együtt megkerültek. Eddig

már 300
sopronvár
megye al
(1)
zett „S z
egybeköt
tagjai, r
— szám
kedélyes
lepte a s
óriási sz
tejére a
delemme
meglepő
jába a l
kedetteb
gyakorl
szemléte
kább tá
mig eze
tikont n
ként be
(1)
szerint
vedők s
hirtelen
elvezeté
láttunk
mint ez
megvizi
közlebe
gyehez
vereket
lyi köz
(1)
mely H
Labor
kálata
lota n
miszer
zaságá
készite
gutat
kai ak
Nehog
galomt
engede
vonal
minda
tetnek
tesülü
Legye
net pá
nehán
legfor
legutó
J. ke
gyobb

már 300 megkárosult jelentkezett, köztük Glozer sopronvárosi kapitány és Chernel Ferdinand, Vas megye alispánja.

(!) Homonnán f. hó 27-én az ottani ugynevezett „Szirtalja“ fürdő helyiségben czéllövészettel egybekötött mulatságot rendeztek a város művelt tagjai, melyre a vidékről — nevezetesen Ujhelyből — számosan jöttek össze, s csaknem hajnalig a legkedélyesebben mulattak. Az idegeneket méltán megkedélyesebben mulattak. Az idegeneket méltán megkedélyesebben mulattak.

(!) Vidékünkön a közegészség ügye ez időszert nem a legjobb lábon áll. A váltólázban szenvedők száma aránytalanul nagy, s ez leginkább a hirtelen változó időjárás, s az éretlen gyümölcsök élvezetének tulajdonítható. Városunk piacznál régen láttunk ennyi halmaz éretlen és rozsgyümölcsöt mint ez idén, s rincs közegészségi közeg, ki azokat megvizsgálva, a rendőség által elkoboztatná.

(!) A magyar gácsországi vasut azon részén, mely Homonnától a határszél felé építették s Mezö-Laborezig már akadály állott be, amennyiben a Palota mellett építendő s már át is furt alagut több miszerint az áással fenyeget. Szakértők mondják: zaágában keres a földrés vizenyőségében és la készített boltívek, mely a legerősebb quaderekből gutat mindamellert is építeni fogják, bár a technikai akadályok legyözése igen sok időbe fog kerülni. Nehogy azonban a pálya e körülmény miatt a forgalomtól hosszasabban elzárva maradjon, a társaság engedélyt fog kérni az alagut fölött vezetendő részvonal tracirozására, s ez kiegészítő fog szolgálni mindaddig, mig az alagut óriási munkálatai befejez tetnek.

(!) Bittó igazságügyi miniszter ur — mint értesülünk — mai nap Kassáról városunkon keresztül Legyes-Bényére, rokonai látogatására utazott, honnét pár nap múlva a szobránczi fürdőbe megy, hol néhány hetet fog tölteni.

A magyar borok kivihetési képességét a legforróbb éghajlatokba is, fényesen igazolta azon legutóbb tett kísérlett, melyszerint Ganz J és Eben J. kereskedők Montevidéba Scheiner céghez nagyobb meynységű bort szállítván, intézkedést tettek,

hogy a szállítmányból 2 láda üvegbe zárt budai bor, s két hordó cömöri visszaküldessék. — Ez mégis történt. A nevezett visszaküldemény a kiindulási helyen 11 havi utazás után, miközben kétszer ment keresztül az egyenlítőn, a legjobb minőségben érkezett meg. A világiállítási bizottság több tagot küldvén ki a bor megvizsgálására, csak a tiszta romlatlan bort a világ kiállítás számára az azonosság jelöléül lepecsételték.

„Ügyvédi értesítő“ czim alatt Réso Ensel Sándor köz és váltóügyvéd ad ki egy uj heti lapot, mely f. é. aug. 4-én indul meg s vasárnaponként fog 1 frt 50 kr évnegyedes előfizetési ár mellett megjelenni. Közölni fog uj (?) jogi munkákat (?) de fő célja — mint czime is mutatja — az ügyvédek, ugyszintén az ügyes-bajos embereket a felső folyamodásu törvényszékeknel folyamatban levő pöreikről értesíteni. A pályázatokról és más egyéb üresedésben levő állomásokról, valamint a helybeli és vidéki ügyvédirodákban nyerhető alkalmazásról is tudósításokat fog adni. Irodalmi értéket és becset nem tulajdonitunk ugyan az ily „Central Agentur“ felé vállalatnak, de megemlítjük ügyvéd előfizetők kedvéért, a kik talán hasznát fogják vehetni, mert a gondolat egyébként nem rossz s határozottan practicus, csak a kivitel legyen megfelelő.

Egy tisztességes család. A „V. Ztg.“ írja. Egy vén tolvaj, ki egy már 1823-ban elhírhedt tolvaj családból származik, a napokban utolsó (tiz évi) börtömbüntetésének kiállása után szabad lábra helyeztett. Ezen a fegyházakban megöszült gonosztevő elkezdve életének 16-ik évétől egész 54-ik évéig nem töltött 4 évet szabad lábon. Így történt rokonával is. Sőt egyikök sajátserü sors által is üldözött. Megnősült és a menyegző napján közvetlenül az esküvő után letartóztatott, miután vizsgálati fogságban levő egyik társa, ki egy lopásnál tetten kapott és elfogatott, őt mint bűnrészt jelölte meg. Öt évi kényszer munkára ítéltetvén, midőn ezt kiállta és szabadlábra helyeztetett, fiatal neje ki azalatt 6 évre ítéltetett, fegyházban volt, midőn pedig neje kibocsáttatott, akkor meg ő volt vizsgálati fogságban. Szerencséjére felmentő ítéletet nyert, és szabadlábra került.

Ujdivatu „Szeretet-szivarok“. „Zeitung“ egy berlini kereskedőről említi, hogy annak neje születése napjára a többi ajándékok között 3 ládika szivart is ajándékozott, melyek kitűnő szépek és finomak voltak s úgy tűntek fel, minth csak valamely szivarárus kirakatából darabonként lettek volna összeválogatva. A meglepetett főj örömtől sugárzó arczal kérdezte ifju nejétől, hogy mily uton tudott ily remek szivar gyűjteményre szert tenni? — „Mig utóbb a fülig pirult kedves nő, sok faggatásra bevallotta, hogy ő biz a szivarokat, a férje által hazahordott és 12 tőnként bevásárlott szivarokból rakosgálta össze, körülbelül egy év lefogása alatt, becsomagolására pedig azon szivarárust kérte föl, kinél férje a szivarokat apránként szokta vásárolni. A férj jó ízűt nevetvén a vallomáson, elhatározta,

hogy ezentul jobban gondját viselendi füstölő szivarok renek.

Egy boldog házaspár. A b***i fogházból közelebb került ki egy gonosztevő, ki husz év előtt összeresketett feleségével közelebb találkozott másodszor menyegzőjük óta Husz év előtt ugyanis, mint bűnrészt open akkor fokták el, midőn esküvőre indult. Hat évi fogságát befejezve, kiszabadultakor nejét találta fogva, és így nem találkozhat vele. Mikor a nő kiszabadult, ismét a férj volt fogva és így husz év óta üldözte a végzet s csak pár nap előtt találkozhattak, hogy összekelésüket megünnepeljék. Hasonló eset történt 10—15 év előtt Veszprémszösi nagy károlyi rabbal, ki 20-ik évétől 60 ig alig volt két nap szabadon.

Az állami tüzbiztosítás tárgyában a belügy-miniszterium kebelében Ribáry József elnöklote alatt a bel-, kereskedelem- és pénzügyi miniszteriumok képviseléből álló vegyes bizottság e hó 15-én kezdte meg értekezleteit. Két évvel előzőtt Weisz B. F. az országgyűléshez egy emlékiratot terjesztett, melyben kifejté, mily szükséges a tüzkároknak állam által teendő biztosítása. S a végből a magánbiztosításoknak teljes megszüntetése. Az ügyet a kereskedelmi miniszteriumban tanulmányozták és már hosszabb idő óta a tanulmány eredménye megállapított. — Miután mindazáltal az ügynél tüzrendőrségi szempontból, valamint pénzügyi szempontból fontos érdekek jönnek tekintetbe, a mostan tartandó értekezlet határozottat el.

Nyilttér.

(Ezen közleményekért nem telet's a szerk.)

Nyilatkozat.

Abara község tüzvész által károsultak részéről. Nem halgathatjuk el tek. Viczmány Mór ur málczaiz földbirtokosnak értünk tett fáradságáért köszönetünket nyilvánítani: nem mindennapi az összeg mellyel siralmas helyzetünkben segített; igaz ugyan, hogy vesztéségünk megfizetve nincs, de jól esik lelkünknek, hogy vannak kik az éhezőknek kenyérö-segitenek; ily méltosik kik ha fáradságba kerül is mády Mór ur vidékünkön gyűjtött tek. Vicz-fog, melyet mai alolirt napon köztünk könyj össze-fogadja a gyűjtő s az adakozó emberbarátok közt. mélyebb köszönetünket, a jó tettet nem fogjuk teledni soha! Eljen a gyűjtő! Eljenek az adakozók! Abara, 1872. julius 21.

Kovács Mihály, községbirája. Szarvas János, t. b. Tamók János, gondnok.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos: BORÚTH ELEMÉR.

M E N E T R E N D.

A magyar északkeleti vasut szerencs-legenye-mihályi, — és az első magyar gácsországi vasut legenye mihályi-homonnai vonalrészén. Érvényes f. évi 1. Juliuától a további rendelkezésig.

Table with train schedules for Szerencs-L. Mihályi, Homonna L. Mihályi, and L. Mihályi Szerencs. It includes arrival and departure times for various stations like Állomások, Pest felé, and Pest felől.

HIRDETÉSEK.

Árverési hirdemény.

A homonnai kir. törvényszék mint telek-könyvi hatóság részéről közhírré tétetik, Berkovics Salamon homonnai lakos hogy felperesnek 2000 frt s jár. követelése kielégítése végett, a részint Berkovics Pinkász homonnai lakos alperes tulajdonát képező, legnagyobb részint pedig a végrehajtható Berkovics Salamon

tulajdonát tevő a homonnai 91. sz. telek-jegyzőkönyvben Berkovics Salamon és Berkovics Pinkász nevén álló, és öszvesen biróilag 49916 ft. 32 kria becült birtok jelesen a 381. és 382. hrsz. alati belhely és ház 4325 a 381. és 382. hrsz. alatti belhely és ház 12685 frt. 56 kr. becstétkkel, a 395. hrsz. alatti belhely és ház 11909 ft becstétkkel a

397. hrsz. alatti belhely és ház 20796 ft. 76 kr. becstétkkel, — és az 589. hrsz. alatti alsó kertaljai föld 200 ft. becstétkkel, az 1872. évi september hó 25-ik napján d. e. 9 órakor mint első, 1872. évi october hó 29-ik napján d. e. 9 órakor mint második árverési határidőben Major István kir. törvényszéki bírő által a hivatal helyiségében a legtöbbet ígérőnek bírő árverés

utján eladatni fog, miről a venni szándékozók azzal értesítetnek, hogy az árverés az első határidőben csak becsáron felül, a másodikban becsáron alul is megtartatik, hogy bánatpénzül a becsár 20 % -a teendő le, s hogy a többi árverés feltételek a telekkönyvi irodában s a végrehajtással megbízott törvényszéki bírónál megtekinthetők.

Felszöllittatnak továbbá ezen telekkönyvi hatóság székhelyén nem lakó hitelezők miszerint a vételár felosztásának alkalmával leendő képviseltetésük végett a hatóság székhelyén megbízottat rendeljenek, s annak nevét s lakását az eladásig jelentsék be, mivel ellenkező esetben a hivatalból kinevezett gondnok Bodnár Ferencz homonnai lakos h. ügyvéd által

fognak képviseltetni; felszöllittatnak végül a kik a lefoglalt javak iránt tulajdoni vagy más igényt avagy elsőbbségi jogot érvényesíthetni vélnek, hogy igényeiket ezen hirdetmény közzétételének utolsó napjától számítandó 15 nap alatt nyujtsák be, mivel különben azok a végrehajtás folyamatát nem gátolván egyedül a vételár feleslegére fognak utasíttatni.

Kelt Homonnán, a kir. törvényszéknek mint telekkönyvi hatóságnak 1872. évi július hó 19-ik napján tartott tanácsüléséből.

B. Barkóczy Mihály,

törvényszéki elnök.

1-3

Árverési hirdetmény.

Melyszerint közhírré tétetik: hogy a nagy-mihályi és vinnai gróf Sztáray Antal uradalmához tartozó koresmáltatási jogok, jelesen N. Mihály városban az ugy nevezett Koshoz címzett vendéglőben, Szarvas és Veresökör koresmákban, nemkülönbén még egy negyedik a vár sban szabadon felállítandó helyen gyakorlandó italméresi jog, továbbá Sztrányán, Topolyán, Petrócz, Verbócz Kaluzsa, Kuszin Nagy-Gérsény, Nagy-Zalacska, Kis-Zalacska, Kurecska, Lueska, Revistye, Jesztrébb, felső Ribnyicze, Jósza, és Hlivistye községek és pusztákban italméresi jogok egyenkint közárverés utján N. Mihály városban az uradalmi irodában folyó 1872-ik évi augusztus 21-én reggeli 9 órakor tartandó árverés utján folyó 1872-ik évi október 1-től kezdendő folytonos három évre külön-külön fognak haszonbérbe adatni. Az árverési feltételek, melyekben egyszersmind a koresmai épületek évi bére külön van meghatározva, és mely feltételek szerint bér szerződések is megfognak kötteni az uradalmi irodában, addig is megtekinthetők, azon időre zárt ajánlatok is az igérendő évi bér összegnek 10% -ot készpénz mint bánatpénz letétele mellett elfogadtatnak.

Kelt Nagy-Mihály július 12-én 1872.

az uradalmi igazgatóság.

2-3

S.-A.-Ujhelyben

a fő-atezán levő

„STEIBL“ féle ház

eladóvá tétetvén, a venni szándékozók eziránt alulírttal értekezhetnek

ÖZVEGYI JÓZSEF

Ungvártt.

3-3

„ZEMPLÉN“ könyvnyomdája

S.-A.-UJHELYBEN,

mely néhány nap mulva a mai követelmények szerint lesz fölszerelve,

A J Á N L J A M A G Á T

mindennemű nyomtatványok

IZLÉSTELJES, JUTÁNYOS ÉS GYORS ELKÉSZÍTÉSÉRE.

Fölkéretnek különösen a megyei és királyi hivatalok, községek, pénzügyintézetek, valamint a kereskedelem és iparüzletek tulajdonosai e szakba vágó rendelményeiknek további szives megtételére, s alkalmuk leendő tapasztalni: miszerint e téren az intézet

versenyképességgel bír.

Elvállal továbbá folyóiratokat, könyveket. stb. stb.